

SLOVENSKI NAROD.

Vsak dan uvečer, izimeti nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano bršlji pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 8 gld., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tujde dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Zarosnanila pisanje se od četiristopno peti vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravnost je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnost naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabilo na novo naročbo, stare gospode naročnik pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovite, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 18.—	Četr leta . . . gld. 8-30
Pol leta . . . „ 6-50	Jeden mesec . „ 1-10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četr leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.—	Četr leta . . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8—	Jeden mesec . „ 1-40
Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a hkrat se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne ozramo na dotično naročilo.	

Upravnost „Slovenskega Naroda“.

Državni zbor.

Na Dunaji, 1. decembra.

Redkokdaj je vladala mej poslanci tako grozničeva vznemirjenost, kakor danes, ko se je začela debata o dispozicijskem zakladu. Desničarji so švigli po dvorani, zdaj na to, zdaj na ono stran, da zagotovljene vladi večino in porazijo levico. Najodličnejši kavalirji Hohenwartovega kluba lovili so mladočenske realiste ter jim prigovarjali, naj vsaj ne glasujejo zoper dispozicijski fond, če že nečejo glasovati zanj. Trdi se, da se bodo nekateri mladočeni res absentirali, z druge strani pa se čuje, da bo vse mladočenski klub glasoval zoper to točko. Levičarji so bili silno poparjeni, ko se je raznesla vest, da je misli zapustiti tudi Coroniničev klub, ako bo Taaffeo govor količaj pomirljiv. Ako bi se to obistinilo, potem bodo skoro vse parlamentarne frakcije, izvzemši levicarje in nacionale glasovale za dispozicijski fond. Danes so govorili Prade, Biankini, Romancuk in Plener, jutri pa bodo še prišli do besede dr. Pattai, Jaworski in Hohenwart. Jaworski misli baje izjaviti, da stope Poljake še vedno na stališči prestolačega negotora ter levicarje pozvati, da se ravnajo po tem vzgledu. Hohenwart namerava levico ostro

prijeti in svariti grofa Taaffea, naj ne tira od sebe stranke, ki je vedno lojalno stala na stališči prestolnega govora. Šele ko bodo storili svoje izjave vsi načelniki strank, govoril bodo grof Taaffe, torej šele jutri popoludne.

Začetkom seje stavili so nekateri razne interpolacije, potem pa je zbornica prestopila na dnevn red.

Posl. Prade, nemški nacionalec, pravi, da bodo stranka njegova dovolila budget, ker ga dovoli državi, ne vladni. Navada pa je, da se dispozicijski fond dovoli kot dokaz zaupanja, ker pa mi nimamo nikakega zaupanja do vlade, ne moremo glasovati za to točko. Dovoliti fonda že zato ne moremo, ker se iz njega plačujejo novinarski mameleki, ki grde potem posamne stranke v domačih in tujih listih. Ne moremo glasovati za ta fond, ker se pišajo iz njega listi, ki očitajo večini avstrijskega mesta neloyalnost. Ne moremo glasovati, ker so ti listi pravi smrdljivi turi naše politične družbe in ker je ves vladni sistem obrnen zoper nemški narod. Sedanja vlada deluje z vsemi mogočimi sredstvi na to, da bi poslovanila Avstrijo in jo federalistično razcepila. Celo imé so vzeli domovini in nam, tako da nismo več Avstriji, ampak državljanji v državnem zboru zastopanih kraljevstev in dežel. Notranja politika naša je v nasprotju z unanjo. Pri nas podpira vlada samo Poljake, Nemci in Italijani pa so narodno in gospodarsko v veliki nevarnosti. Govornik razpravlja potem o razmerah v Liberech, tirja, naj se odstavi namestnik grof Thun in pravi, da o češkem drž. pravu ni govoriti, pač pa o nemškem državnem pravu, veljavnem za kraljevine in deželi, ki so nekdaj pripadale nemški zvezi in mej katerimi so tudi Češka, Morava in Šleska. Ker se vlada naslanja na stranke, ki se unemajo za češko državno pravo, glasovali bodo nacionaliči zoper dispozicijski fond.

Posl. Biankini, član kluba neodvisnih hrvatskih in slovenskih poslancev, govoril hrvatski in nemški. Sedanja vlada ima reakcijonarne smotre in ker vlada neparlementarno, zato tudi ničesar ne doseže. V sedanjih parlamentarnih razmerah je uspešno delovanje absolutno nemogoče. Govornik zavrača trditve Kronawettera gledé Ogerske, češ, da Kronawetter ne pozna razmer v Hrvatski, sicer bi

ne bil tako govoril. Unanja politika naperjena je naravnost zoper Slovane ter ima nemške tendence, notranja politika pa deluje na to, da razcepi Slovane. Bacillus germanisationis je nevarnejši, nego komabacillus azijske kolere. Govornik se bavi potem obširno s hrvatskim državnim pravom in zahteva, da se združi Dalmacija s Hrvatsko. Vladi grofa Taaffea ne zaupa nobena stranka. Levica ne zaupa desnici, desnica pa ne levici, zato pa dobri grof Taaffe vedno tako večino, kakeršno želi. Nas bi ne bilo strah, ako bi se danes grof Taaffe umaknil Plenerju; potem bi vsaj vedeli, pri čem smo in začeli odkriti in pošten boj. Hrvati so povsod tlačeni in teptani ter izročeni na jedni strani Nemcem in Italijanom, na drugi Madjarom. Pozabljeno je, da so Hrvati že večkrat rešili ne samo monarhijo, ampak tudi dinastijo. Kakor je suženj klical Dariju: Gospod, ne pozabi Atencev, tako bi se moral vladati klicati: Ne pozabi Dalmacije, ki je toliko važnosti za vso državo. Sedaj se za Dalmacijo ne storii nič. Francozi so sicer le malo časa gospodarili v Dalmaciji, a tista doba je bila za dejelo srečna. Napoleon je postal znamenite administratorje v Dalmacijo, sedaj pa se pošiljajo generali, sicer dobrí vojaki a slabí upravitelji. Železnice, če so še tako potrebne, se ne zidajo, zato pa se je sklenila vinska klavzula, ki je uničila vinsko trgovino v deželi. Vse delovanje vlade je izključno politično. Govornika so spremljali orožniki, ko je potoval po svojem volilskem okraju, novovoljenim poslancem pa se brzjavno še čestitati ne sme. Dalmacija je sedaj v tako slabem položaju, da hrepeni po dobi, ko sta gospodarila Giskra in Auersperg. Ministerstvo Taaffejevo je Dalmaciji samo škodovalo in to zelo, koristilo pa nič. Taaffe ne pozna dalmatinskih razmer in se zanje ne briga. V proračunu se za Dalmacijo ni ustavilo nič posebnega, pač pa velika svota za policijo. Večina teh denarjev se porabi za politične ovaduhe. Govornik razpravlja na to o kulturnih razmerah Dalmacije.

Posl. Romančuk, Malorus, pravi, da od Plenerja zahtevane trdne večine ni moči siloma sezaviti. Taaffe sodi pametno, če trdi, da je trdnejšo organizacijo doseči le potem naravne kristalizacije. Rešiti se dá stvar le v državnem zboru, za to naj se zbornica loti primerne akcije, n. pr. volilski re-

LISTEK.

Gospod Šramek.

(Češki spisal Bohdan Kamenški; preložil Vinko.)
(Konec.)

Kot bi se vzbudil iz sanj, potegne se Šramek z roko čez oči in krvavo čelo. Bil je osramočen, zasopljen in pretepen in delal utis zbitega psa, ki se bojil novega udarca, ki ga porazi do celia.

„Kaj hočeš tu?“ obrne se hišnik znova k svoji ženi, ki se je najedenkrat spustila v jok, idoč proti kuhinji.

„Spametujte se vender“, klical je vmes gostilničar ves preplašen.

Oficial je stal v kuhinji na klopi in sedaj varno lezel ž nje.

Nikdo ni vedel, kaj bi počel in kako se bode končalo.

„Midva se že še zmeniva“, zajecija Šramek, opoteka se k vratom.

Mej njimi se sreča s policijsko stražo, ki obrazgrajača odvede k ravnateljstvu, zvedevši imena prisotnih prič.

Bil je to neizrecno mučen prizor.

Ko se je hišnik vrnil od policijskega ravnateljstva, bila je gostilnica malone prazna. Jedini gostilničar, ves se še tresič od prestanega strahu, sedel je pri mizi ter z natakarico imel obračun za pivo.

„Jaz sem vedela, vedno sem pravila, gospod, da se to tako izide. Saj ta človek ni slep, dobro vidi in ta žena njegova poljubuje se z drugim baš pred njim. Prav jima je“, pripovedovala je natakarica.

Šramek se ni vrnil. Pridržali so ga na policiji in ta večer je bil v svoji stari gostilni sploh zadnjikrat. Ta udarec, katerega mu je bil dal prevarjeni, toliko let za nos vojeni mož, bil je zanj usodepoln. Ne zato, ker je bil udarjen — rana njegova ni bila tako težka, izgubil je le malo krvi —, a bil mu je usodepoln, ker je baš to noč prišel v dotiko s policijo.

Pokazalo se je, da je Šramek slabši, nego si je kdaj mogel misliti.

Doslej ni nikdo vedel, da je tako slaba ž njim. Stoprav pri ravnateljstvu se je pokazalo, kako izgubljen je Šramek . . .

V začudenje vsem, ki so doslej poznali Šramka, prišlo je na dan, da je vrhnja sukna, katero je imel nazadnje na sebi, tista vrhnja sukna, katera je poslednje dni na nedoumen način izginila iz neke sobe slikarske akademije. Policija je imela njen opis in opis osebe Šramkove, na katerega je takoj letel sum, da je tat. Dognalo se je namreč, da je vrhnja sukna izginila tisti dan, ko je ogeljeni Šramek prodajal na akademiji svoje odlivke, in ga je žena Šolskega službe srečala na stopnicah, nosečega sukna na roki.

Dalje je prišlo na dan, da je Šramek že dolgo časa delal prestopek goljufije s tem, da je pri raznih ljudeh izvabil različne sadrove kipe, časih tudi alabastrove vase z oblubo, da jih popravi, in da je te popravljene reči potem prodajal kje drugje . . . Jedno izmej najusodnejših iznenadenj pa je Šramka čakalo na policiji v tem, da se je v jutru po tisti noči, ko so ga zaprli, sešel pri izpraševanju z najstaršo sestro, bivšo ljubico nekoliko ljudij, ki je bila padla globoče nego on sam, ter bila zaprta zaradi vlačganja . . .

Kaj se je s Šramkom dalje zgodilo, životopisu ni znano.

orme. Govornik obeča, da se bo stranka njegova vedla kolikor mogoče neutralno in zahteva, da se vlada na narodne tirjatve Malorusov bolj ozira nego doslej.

Posl. Plener: Zadnji govor grofa Taaffea nas sili, da se bavimo z razmerjem mej našo stranko in vlado ter izvajamo konsekvence iz situacije, katero je on ustvaril. Ko je vlada o svojem času razpustila zbornico ter apelirala na vse zmerne stranke, udali smo se temu apelu. Parlamentarna večina se sicer ni sestavila, a pogodili smo se z vlado, pri tem pa si obranili nevezane roke. To razmerje mej nami in vlado je bilo jako umetno in je bolehalo za notranjim protislovjem. Pogoji za to razmerje so bili z naše strani veliko samozatajevanje, z vladne strani pa permanentna dobra volja. Ako smo sedaj primorani uvaževati znova to razmerje, trdimo labko, da smo se svoje obljube vestneje držali, kakor grof Taaffe. Pri važnih rečeh ni vlada kazala dobre volje. Razprava o punktacijah se je preložila in to nas je navdalo z veliko nezaupnostjo do vlade. Ko je ta nezaupnost prešinila vso stranko, dal je grof Kuenburg pomiriljive izjave. Že nekaj dni pozneje pa je storil pravosodni minister izjavo, s katero je povedal direktno nasprotje tega, kar je trdil Kuenburg. To je vzbudilo opravičeni sum, da grof Taaffe ne misli več resno na izvršitev punktacij. Grof Schönborn je lani obljubil, da bo od deželnega odbora zahteval akte, storil pa tega ni. Vlada torej ni imela dobre vojje. Oficijski listi so nas pri vsaki priliki napadali, a vse smo potrežljivo prenesli. Pred kratkim govoril sem jako zmerno in pričakoval prijaznega odgovora grofa Taaffea. A kakšen je bil ta odgovor in kdaj je bil podan. Nekaj dni pozneje in sicer posredno, ko je grof Taaffe odgovarjal princu Schwarzenbergu. Ta govor je važen za situacijo in na nas je naredil zelo velik utis. Čuden slučaj je nanesel, da sta tisti dan, ko je grof Taaffe odgovarjal princu Schwarzenbergu, govorila tudi Caprivi in Wekerle v nemškem oziroma v ogerskem drž. zboru. Ta dva govorila sta resno in dostojuščeno, kakor se spodobi govoriti v parlamentu, vse drugače, nego ima grof Taaffe navado govoriti. Prince Schwarzenberg je sedaj jeden politično najuplivnejših mož, a velik del čeških veleposestnikov ni zadovoljen s češko-narodno politiko, katero on tira. Vlada ga zmatra za reprezentanta čeških veleposestnikov in zato se ga boji. To se je videlo tudi pri zadnjem govoru grofa Taaffea in ta govor nas je nepopisno presenetil. Prince Schwarzenberg je namreč izjavil, da stoji na stališči državnega prava češkega in v zvezi s tem vprašal, ali bi ne kazalo odpraviti dualizem in ga nadomestiti s čim drugim. Zajedno se je princ Schwarzenberg uprl preponderanci Ogreske. Frakeja, katero vodi princ Schwarzenberg, je sicer maloštevilna, a vlada se nanjo najbolj ozira in zato je sedaj najmočnejši faktor v državi. Ali ni čudno, da grof Taaffe ni zavrnil ni jedne besede Schwarzenbergove. Molčanje ministerskega predsednika glede besed, naperjenih zoper dualizem je tako značilno. Ministerski predsednik se je bil pripravil za odgovor. — O nameri, imenovati češkega ministra, ni grof Taaffe ministru Kuenburgu ničesar rekel. Prince Schwarzenberg se je skliceval na neki moj izrek, da mi ne želimo imenovanja češkega ministra, in grof Taaffe je to hitro pograbil, da bi mene

Čez kakega pol leta videl ga je tam pa tam kateri izmej njegovih znancev, ki so se ga izogibali tako, kot on njib. Vnanjost njegova je bila neki sila propadla in z oficijalom bi nikdo ne bil verjel, kako more podivjati človek „iz take rodbine.“

Videl sem Šramka še jedenkrat. Bilo je to v Novomestni svetovalnici, kamor grem časič s svojim prijateljem, ki je sodni poročalec nekega dnevnika, poslušat razprave.

Tudi ta pot je bila na vrsti nekova goljufija, in Šramek je bil obsojen na osemnajst mesecov.

Pred kratkim sem naposled drugič naletel na njegovo ime v novinah. Šel je po Elizabetini cesti na most, bilo je maja meseca, okrog desete ure zvečer, ter skočil v reko, baš pri jezovih vratih...

V časniku natisnena krajevna notica se je pričenjala z besedami: „Znani, že nekolikokrat kaznovani vlačugar, bivši kipar, Karol Šramek...“

Spominjal sem se in spominjam se nanj pogostem in vselej ga vidim, kako je sedel v svoji, od sadre beli vrhnji sukunji, kako se je nasmehoval v zrkalo ter vil cigarete s prsti, na konci porumevalimi...

spravil v zadrgo. Očita se nam, da tirjamo stranksko ministerstvo, a mi smo vedno le o koalicjskem ministerstvu govorili. Z ozirom na šolsko vprašanje smo zahtevali, naj se verska čutila varujejo, gleda jezikovnega vprašanja pa smo trdili, da ni moči uspešno delovati, dokler se ta stvar ne reši. Na vse to nam je ministerski predsednik žaljivo rekpel: Premišljajte o tem. Govornik graja Taaffeo vedenje pri konferenci klubovih načelnikov ter pravi, da je Taaffeo govor zato imel takov uspeh, ker je levica že sama zmatrala situacijo za nezgodno. V imenu svoje stranke izjavil: ko bi spet prišlo do konflikta, uprli se bomo tako, kakor smo se od leta 1881 upirali. Narodu svojemu in principom svojim ne bodo delali sramote; v izrazih bodo zmerni, odločni pa v mišljenni in delovanji. V tej situaciji, katero je ustvaril grof Taaffe, ne moremo glasovati za dispozicijski fond. Rekel bo morda, da tega fonda ne zmatra zaupnim fondom, a nam je le za to, da pokažemo, da nimamo do vlade nikakoga zaupanja.

Prihodnja seja jutri.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 2. decembra.

Hohenwartov klub.

Praška „Politika“ pravi, da gre parlamentarni boj za eksistenco Hohenwartovega kluba, ki more postati središče drugi večni. Zato bi bilo umestno, da skušajo vsi člani kluba in prijazni mu elementi sploh utrditi njega silo, ker je važno, da se ovirajo levičarske težave, če že ničesar doseči ni. — „Nar. Listy“ pravijo, da bi se Hohenwartovci izneverili svojim principom, svojemu programu in političnemu preprčanju, če bi se dali v večino združiti z levico, kar namerava Taaffe.

Poljaki in položaj.

Za rešitev krize so odločilni poljski poslanci, zato je važno vedeti, kako stališče zavzemajo. Po učeni in verodostojni trogi trdje, da je večina poljskega kluba z Jaworskim vred za to, da se obrani trojna zveza v parlamentu, le če bi se bilo Poljakom odločiti, na katero stran bočejo stopiti, ali k levicarjem, ali k Hohenwartovcem, potem bi se gotovo odločili za Hohenwartovce. Manjšina poljskega kluba je razcepjana. Jedini so odločno za zvezo z levicarji in to so svobodomiseln elementi, drugi pa odločno za Hohenwartovce in to so klerikalci. Za sedaj odobravajo pa vsi taktiko Jawowskega.

Madžarska liberalna stranka.

Javili smo že, da se mislijo nekateri člani vladne stranke odcepiti od kluba, ker jim ni po volji veliki upliv Tisze na vladu. Ministerski predsednik sklical je za to posebno konferenco liberalne stranke, v kateri je napenal vse retorične svoje sile, da ohrani jedinstvo in sloga meje člani. Trdil je, da frakcija Tisza nima nanj nikakega posebnega upiva, da deluje on le po svoji glavi in soglasno z vso stranko, ali vzlič temu ni upanja, da ostane liberalna stranka intaktna. Nasprotna meje frakcijo Tisze in Szaparyja ne more premostiti niti popularni Wekerle.

Vnanje države.

Bazmere v Bolgarski.

Oficijsko glasilo Stambulova, Sofijska „Svoboda“javlja, da ni bivši finančni minister Načevičnikakeršne spletke delal in se vedno proti Stambulovu in liberalni stranki lojalno obnašal. Ker je Koburžan ostavko vzlil temu vzprejel, je po tem takem Načevič brez povoda odstopil. Kdo veruje to? Mesto Načeviča prevzel je finančno ministerstvo vojni minister, a le začasno. — Bolgarsko sobranje dovolilo je večjo svoto v podporo tistih domačinov, ki nameravajo kaj razstaviti v Čukagu. Najbolje bi bilo, ko bi Bolgari razstavili Stambulova in Koburžana, ta dva bi vzbujala splošno pozornost ter celo južno-ameriške pretendentne zanimala.

Nemški državni zbor

začel je predverajšnjim generalno debato o državnem proračunu. Grof Caprivi priporočal je vso predlogo ter v svojem govoru omenil, da je vojaška predloga v neločljivi zvezi s proračunom. Državni tajnik je priznal, da izkaže vlada v proračunu deficit šest milijonov mark, upa pa, da bodo novi davki povišali dohodke za 58 milijonov mark. S to svoto bi se pokrili troški za vojno, v kolikor bi po novi predlogi narasli, in tudi deficit bi bil pokrit. Govornik centruma je bridko tožil, da naraščajo davki od leta do leta in se energično upiral izdatkom za mornarico, Evgen Richter pa je uprav uničujoče kritikoval vso vladno politiko ter se izrekpel tako zoper vojaško predlogo, kakor zoper proračun.

Home-rule.

Herbert Gladstone, sin angleškega premijera, pričobil je v nekem uglednem ameriškem listu glavne točke irske home-rule, kakor jo je izdelalo angleško ministerstvo. Po tem poročilo razdelila se

bo Irska v štiri avtonomne provincije, katerih vsaka bo imela svoje postavodajalstvo in to po ameriškem vzgledu. Državni guvernér vlada bo vsako provincijo in nemu bo pristojal veto o vseh ukrepih. Vrh tega volili bodo postavodajalne korporacije posebne odposlanice v senat, čigar oblasti bo podrejena vse Irska. Senatorji bodo voljeni za vse življenje. Vojska, mornarica in trdnjave ostale bodo podrejene državni osrednji vladi. Z drugimi državami ne bo smela Irska stopiti v zvezo, vse ukrepe provincialnih parlamentov in senata bodo potrditi pravosodnemu odsekmu tajnega državnega soveta v Londonu. V državnem parlamentu zastopalo bo Irsko 80 poslancev, a pravo glasovanja jim bo pristojalo le v rečeh, zadevajočih vso državo.

Dopisi.

Slavno vredništvo „Slovenskega Naroda“

v Ljubljani.

Glede na dopis iz Poljan v številki 244 Vašiga lista z dne 25. oktobra t. l. objavite nasledni: popravek

Ni res, da je tukajšnji občinski odbor dne 7. oktobra t. l. imel sejo.

Pač pa je bila dotična seja dne 9. oktobra t. l.

Ni res, da se konečno vzdigne odbornik Notar Tomaž in bere neko, kakor je rekpel od škofije prišlo pisno, v katerem smo prošeni, podpisati se pod besede „Vse za vero, dom in cesarja.“

Res pa je, da je občinski odbornik Tomaž Notar predlagal, da naj občinski odbor sklene z ozirom na ostudne napade na prevzetenega knezoškofa udanostno izjavo, koje načrt je prebral.

Ni res, da se je prečitalo možem iz došlega pisma, da se gospod knezoškof vedno poteguje za vero, dom in cesarja, njegovi nasprotoiki pa le za cesarja.

Res pa je, da so udanostno izjavo, kakor je predlagal odbornik Tomaž Notar, podpisali vsi načrtoči občinski odborniki.

Ni res, da v celem odboru komaj širje za silo brati in pisati znajo.

Ni res, da kateri koli občinski mož o katerem koli odstavku udanostne izjave pojma ni imel.

Ni res, da so tisti možje nasprotniki zoper popravo tukajšnje farne cerkve in da so se upirali prevzetenemu knezoškofu.

Res je marveč, da se popravi cerkev sami nihče pri nas ne upira.

Ni res, da o napadu na prevzetenega gospoda ni nikomur nič znanega.

Ni res, da je to le hujskanje od kake skrivne strani.

Ni res, da bi odbor tega ne bil stavljal sam od sebe.

Ni res, da kdo odbornikov to postopanje obžaluje, ali da je celo „vsi obžalujejo“.

Ni res, da se je župan po tem dogodku in glede njega izrazil. „O kako neumen je kmet.“

Ni res, da so bili občinski odborniki lansko leto uporni pri popravi cerkve.

Ni res, da je konec pogovarjanja pri Poljanškem gospodu Župniku radi odkupa patronata bil.

„Mi smo in ostanemo zvesti in pokorni svojemu dušnemu in višemu pastirju, a kar se tiče denarne odškodnine 200 gld, naj le ostane pri starem, ker tako daleč vendar naša udanost ne sega, da bi sebi in svojim potomcem kvar delali.“

Res je le toliko, da so se občinski možje in ključarji izrekli zoper odkup patronata.

Ni res, da se je zaupnica pri vas naročila.

Ni res, da se Poljanci rote in togote, ter da se branijo ali sramujejo pobvale v „Slovencu“.

Ni res, da je dr. Ivan Taučar za našo dolino več storil, kakor vsi duhovniki naši rojaki.

Res je marveč, da o dobrotah dr. Taučarja za našo dolino tukaj ničesar ne vemo.

Ni tedaj res, da je dr. Taučar „dobrotnik“ naše doline.

Resnici na ljubo dostavi se še izrečno, da je naš občinski odbor udanostno izjavo prevzetenemu knezoškofu v seji dne 9. oktobra popolnoma samostalno sklenil v oni obliki, v kateri se je objavila v „Slovencu“.

Tako jo je predlagal občinski odbornik Tomaž Notar, ki jo je od besede do besede prečital, da je vsak navzočih odbornikov vedel vsako besedo izjave, katero je podpisal.

Občinski urad v Poljanah dne 9. nov. 1892.

Urban Pintar, župan; Franc Stanonik, obč. svet. Tomaž Notar, odbornik.

Domäce stvari.

— (Včerajšnjo številko) našega lista nam je deželna vlada vsled zahteve c. kr. z. m. d. okrajnega sodišča v smislu §. 21. tisk. zak. ustavila. Sodišče je namreč mnenja, da popravka Poljanskega občinskega urada v sredo nismo priobčili na zakonitem mestu, ker je tiskan v prilogi in da se tedaj nismo odzvali sodbi z dne 29. t. m. — Proti tej interpretaciji tiskovnega zakona vložili bodo pritožbo na pristojno mesto, a, ker pritožba nima odloživne moči, prisiljeni smo ob jednem, da danes vnovič priobčimo tisti popravek tako, kakor zahteva sodišče. — Včerajšnjo številko dobé torej p. u. naročniki ob jednem z današnjo, kar naj gledé na povedano oprostiti blagovolijo.

— (Najvišje darilo.) Nj. Vel. cesar podaril je ognjegasnemu društvu v Kranjski gori za pravno gasilnega orodja vsoto 80 gld. in občini Leskovec v isto svrhu vsoto 60 gld. iz zasobne svoje blagajne.

— (Osobne vesti.) Primarij deželne bolnice v Ljubljani dr. Emil Bock imenovan je članom dež. zdravstvenega sveta kranjskega do 1. 1895. namestu primarija dr. J. Dorniga, ki je odšel v Solnograd. — Državnim pravnikom v Celovci imenovan je g. dr. Alfred Eisenkopf. Zmožen je slovenskega jezika in izvrsten jurist.

— (Slovenska predstava) v deželnem gledališči bode v nedeljo dne 4. t. m. Igral se bode Raimundov čarobni igročaz s petjem „Zapravljivec“ v Ogrinčevem izbornem prevodu. Opozarjam, da bode začetek predstavi že ob 7. uri.

— (Deželno gledališče.) Sinoči predstavljal se je čez dolgo časa zopet Nikolaja Vasileviča Gogola „Revizor“. Kakor znano, je ta klasična komedija slavnega ruskega pisatelja trpka satira na korupcijo nižjega ruskega uradništva iz onega časa, ko se je ravnal ruski činovnik po načelu: „Nebo je visoko, a car je daleko“ in zategadelj našemu občinstvu na prvi hip ni prav razumljiva. Gogol odprl je s svojo neustrašeno kritiko oči višnjem krogom Peterburškim in zato je to njegovo delo tudi eminentnega kulturnega pomena. Da ima poleg tega tudi stalno literarno vrednost, svedoči nam že to, da je „Revizorja“ tudi dvorno gledališče Dunajsko usprejelo z sijajnim uspehom v svoj repertoar. Ponekod smatrala se je sicer Gogolova satira kot značilna slika ruskega „barbarstva“, a pozabila se je pri tem, da v tistih predmarčnih časih tudi v drugih evropskih državah korupcija ni bila nič manjša, a da se je tu prikrivala s skrbnim servilizmom in patriotizmom, dočim je Rus Gogol imel pogum, da je z neizprosno roko odkril rano na narodnem telesu. — Predstava sama nas ni posebno ogrela, ker igra ni bila točno študirana ter se je večina igralcev morala boriti tudi s spominom. Vsestransko bil je kos svoji ulogi pravo za pravo le g. Boršnik, ki je težko glavno ulogo (Hlestakóva) pogodil tako izbornno, do najfinjejših nuanc in brez vsakega pretiravanja, ter nam je podal z nova tako sijajen dokaz svojo velikanske mnogostranosti in pridnosti, da imamo zanj le jeden izraz ocene: dovršeno. Poleg njega omeniti nam je pohvalno v prvi vrsti še g. Nigrinovo in Slavčeve, ki sta se odlikovali kot žena in hči mestnega glavarja z živahno, preiznico in diskretno igro. Vendar pa je bila g. Nigrinova v maski premiada. Novoengazonani gosp. Thalmeiner (mestni glavar Druhanovski) rodom Hrvat boriti se je imel na kvar svoji ulogi z jekom, vendar pa se je pokazal rutiniranega igralca in le od njegove marljivosti je zavisno, da postane prav uporabna moč našega gledališča. Izmej gg. omenimo naj kolikor toliko pohvalno še gg. Daniela (Lapkin-Tapkin), g. Perdana (sluga Osip), g. Sršena, (poštarski Spekin) ki je bi v maski kako srečen in gg. Lovšina in Podgrajskoga (Dobčinski in Bobčinski), ki sta v prvem aktu (a tudi le v prvem aktu) prav srečno rešila svojo skupno ulogo. Ostali igralci niso pogodili sicer res težkih Gogolovih tipov. Prav zelo so motili enotni utis nedostatni in za tako igro nedostojni kostumi mestnega glavarja, poštarska, oskrbnika bolnice in v prvi vrsti policijskega predstojnika. Ti kostumi skrpani so bili očvidno iz najrazličnejših opereta in kostumov ter so prav neprijetno kazali revščino naše garderobe. Častno izjemo delal je v tem oziru le gospod Danilo. — Gledališče je bilo precej dobro ubikano.

— (Mestna hranilnica Ljubljanska.) Meseča novembra učilo je v mestno hranilnico Ljubljansko 516 strank 201.554 gld. 38 kr., vzdržnilo pa 301 stranka 122.727 gld. 12 kr.

— (Ubeglega kaznjence) Erbežnika, o katerem smo poročali včeraj, so orožniki že prijeli in ga priveli zopet v kaznilnico.

— (Prepovedan lovski čas.) Po zakonu za Kranjsko z dne 22. avgusta 1889 je za mesec december za sledoč divjačino prepovedan lovski čas: za jelene samce in demjake samce, za divje koze in divje kozličke, divje peteline, divje kokoši, sušovce, sušovke in poljske jerebice.

— (Iz pred porotnega sodišča.) Včerajšnja prva obravnava vršila se je tajno. Začlenen je bil sedemnajstletni kmetski fant Michael Kušar hudodelstva umora in poskušenega spolskega posilstva. Kušar služil je vkljupno s petnajstletno deklo Franico Kneževim iz Šmartna pri Savi v Rašici pri Gameljnih. Nekega dne šla sta zatoženec in Franica Knežev v bližnji gozd nabirati stelje. Kušar je hotel dekla posiliti in ker se je ta silno branila, zadavil jo je in pustil truplo v gozdu. Zatoženec je dejanja priznal in sodišče ga je obsođilo na dvanajst let težke ječe, poostrene s postom, tamnico in trdim ležiščem vsako leto isti dan, ko je izvršil zločin. — Pri drugi obravnavi zatožena sta bila dva nemška potepuhata Alojzij Ehinger in Jožef Kny, oba iz Gorenje Avstrijske. Ehinger je bil že dvanajstkrat kaznovan radi tativine in tudi Kny je tat iz navade. Oba sta bila v Ljubljanski posilni delavnici ter delala pri Dolenjski železnici, od dela pa dne 13. avgusta t. l. utekla. Pazniki so ju sicer zasledovali, a ubehala sta srečno. Ker sta bila oba obleki kaznjencev, pokradla sta v Kresnicah organistu Jožefu Poženelu oblike in drugih rečij v vrednosti nad 47 gld., Mariji Kokalj v Dolenji Loki srebrno uro in v neki samotni hiši par čevljev. Ehinger je bil bos in zato so oba prijeli orožniki na Zidanem mostu. Sodišče obsođilo je Ehingerja na osem let, Knyja pa na štiri leta težke ječe. — Pri današnji obravnavi, zadnji v tem zasedanju, zatožen je bil strojarski pomočnik Janez Tušek hudodelstva uboja in težke telesne poškodbe. Dne 1. novembra klical je zatoženec, stojec v Rušnah pred neko gostilno, kmetske fante „na korajžo“. Ko sta v gostilno stopila fanta Jakob in Andrej Oblak, zabavljali jima je zatoženec ter po kratkem besedovanju vzel iz žepa tolminski nož ter suhi Jakoba Oblaka v srce, Andreja Oblaka pa v prsa. Jakob Oblak je vsled rane kmalu umrl, Andrej je pa zopet okrevl. Sodišče obsođilo je zatoženca na pet let težke in poostrene ječe.

— (Električna razsvetljava v Kranji.) Iz Kranja se nam piše: Kot novost iz našega mesta Vam naznam, da je naš mestni zastop v svoji seji dne 25. novembra t. l. sprejel ponudbo, oziroma predlog g. Vinkota Majdiča in sklenil upeljati po vsem mestu električno razsvetljavo.

— (Iz narodnih društev.) Narodna čitalnica v Kranji priredi v svojih prostorih Miklavžev večer v ponedeljek, dne 5. t. m. Vspored obsega pribor Miklavža in veseloigro „Gospod Čapak“. Začetek ob 8. uri. Ustoppina za člane in vpeljane goste 20 kr. Otroci so prosti. — Slovanski visokošolci v Gradeči priredeči jutri v soboto, dne 3. t. m., v prostorih „Annensäle“ III. slavnostni komers. Pričetek ob 8. uri zvečer. Predsednik odboru, v katerem so zastopani Bolgari, Čehi in Slovaki, Hrvatje, Poljaki, Rusini, Slovenci in Srbi, je Slovenec med. drd. Ivan Jenko. Vspored obsega deklamacije, razne slovanske kvartete in zbole in druge skladbe. Pevske in tamburaške zbole vodi Slovenec med. drd. Anton Schwab. Po zvršenem vsporedu je prosta zabava.

— (Nov poštni urad) odprl se je z dnem 1. t. m. v Rubijah pri Gorici ob železniški progi Trst-Kormin.

— (Slavni goslar Fran Ondriček) priredi jutri v soboto dne 3. t. m. še jeden koncert v Trstu in sicer v gledališču „Politeama Rossetti“. Ustoppina je jako zmerna. Opozarjam na ta koncert ne samo vse Tržaške in okoličanske rodoljube, nego tudi prijatelje glasbe po bližnjem Krasu in na Notranjskem, da ne zamude te ugodne prihike slišati jednega izmej prvih umetnikov naše dobe, ki je po rodu in mišljenji Slovan.

— (Dva otroka skoro zgorela.) V Via St. Francesco v Trstu pustila je delavka A. Supančič dve deklici sami doma. Otroka približala sta se peči in se jima je užgala obleka. Hudo opečeni

moralni so ja prenesti v bolnico. Mlajša, poldruge leto starca deklica umrla je vsled opekle, stareja, poltretje leto starca, pa je še v bolnici in je upanje, da bodo okrevala.

— (Razpisane službe.) Na jednorazredni ljudski šoli pri Št. Lambertu — pri Savi ob južni železnični — je izpraznjeno mesto učitelja s plačo 450 gld., funkcionalno priklado 30 gld. in prostim stanovanjem. Prošnje je oddati do 15. decembra okrajušemu šolskemu svetu v Litij. — Na dvorazredni ljudski šoli v Spodnji Idriji je razpisano učiteljsko mesto z dohodki IV. plačilnega razreda. Prošnje je poslati do 15. t. m. okrajušemu šolskemu svetu v Logatec —

Razne vesti.

— (Prepovedan časopis.) V Parizu izhajajoči „Gazette Diplomatique“, ki je zadnje mesecu prijavila mnogo simpatičnih člankov o hrvatskih in o slovanskih razmerah sploh, odvzet je poštni debit za avstro-ugarsko državo.

* (Oborožena Evropa.) Francoski kapitan Moillard, bivši profesor zemljepisa v St. Cyru, izdal je nedavno knjižico, v kateri na podlagi avtentičnih podatkov vsporeduje vojno silo Evrope iz l. 1870 z ono, kakoršna bodo po najnovejših vojnih zakonih. L. 1870 žrtvovala je Evropa na leto za vojne svrhe blizu 2 milijardi frankov, dandanes znaša ta vsota 3 milijarde frankov; l. 1870 bilo je v Evropi v mirnem času malo nad 2 milijona vojakov, danes jih je blizu $3\frac{1}{2}$ milijona; l. 1870 mogla je Evropa za slučaj vojne postaviti v linijo, a to kot izredno silo, do 7 milijonov vojakov, danes postavi jih lahko $12\frac{1}{2}$ milijona, novi vojni zakoni pa bodo to število pomnožili celo na 22 milijonov.

* (Razstava humorja.) V Milanu namejavajo prirediti razstavo humorističnih in satiričnih listov minulih in sedanjih časov. Ta razstava bodo obsegala popolno zgodovino karikature od prvega njenega početka do današnjih dnij. Pozvani so karikaturisti vsega sveta, da se udeleže. Za posebno uspele karikature odločene so nagrade.

* (Otrovano surovo maslo.) V Badenu blizu Dunaja kupila je te dni neka gospa na semnju kos surovaga masla, zavitega v trtni list. Komaj so otroci pojedli nekoliko tega masla, oboleli so vsi in poklepani zdravnik je konstatiral, da je bilo surovo maslo otrovano. Preiskal je tudi trtni list, v katero je bilo maslo zavito in dognal, da je otrov prišel z listu v maslo. Ker je v vinogradih Badenskih pojavila se trtna uš, skropili so vinščaki trsje z galico. V tak z galico oškropljeni list zavito je bilo tudi tisto maslo. Torej — pozor!

* (Umestna naredba.) Z ozirom na slabo navado, udomčeno tudi v nas, da se namreč v gostilnah vsa rabljena posoda vse dan plakni v jedni in isti vodi in briše z jedno in isto cunjo, kar utegne postati zdravju jako nevarno, ukazalo je nižjeavstrijsko namestništvo vsem obrtno-policijskim organom, naj skrbeti, da se ta razvada odpravi. Kjer ni vodovoda, skrbeti naj se na drug način, da se rabljena posoda plakni v tekoči vodi, oziroma vedno v čisti vodi in briše s čistimi cunjami. Taka naredba, strogo izvedena, bila bi tudi v nas kaj umestna.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Gradeč 1. decembra. Danes umrl je tukaj upokojeni deželni šolski nadzornik Fran vitez Močnik v starosti 78 let. Pokojnik znau je posebno po svojih učnih knjigah o matematiki in geometriji za avstrijske srednje šole.

Dunaj 2. decembra. Po včerajšnji seji državnega zbora bila konferenca grofa Taaffe s Hohenwartom in Schwarzenbergom. Poslanec Schneider, upisan mej govornike, prepustil je svoje mesto Jaworskemu. — V mladočeškem klubu zmagali so pri volitvi parlamentarne komisije realisti, kateri so pripravljeni pogajati se z grofom Taaffem. Levičarji so močno pobiti, ker pišejo „Narodni Listy“, da bi Mladočeški ne imeli ničesar zoper to, da se v alpskih deželah uvede verska šola in da je torej vkljuno delovanje Mladočešev in konservativcev mogoče.

Monakovo 2. decembra. Drugi sin princa Ludovika, princ Karl, zapustil je v ponedeljek, ob odsotnosti roditeljev, Monakovo in se še ni vrnil. Sodi se, da je napravil distančni izlet v gorovje in pričakuje se, da se kmalu povrne.

Beligrad 2. decembra. Srbska in angleška vlada se pogajati radi podaljšanja trgovinske pogodbe, katera poteče koncem prihodnjega tedna. Provizorij bo trajal do meseca junija prihodnjega leta.

London 2. decembra. Najvišje sodišče odbilo je pritožbo anarhista Francisca. Policija ga bo te dni izročila francoskim oblastvom.

"LJUBLJANSKI ZVON"

stoji
za vse leto 4 gld. 80 kr.; za pol leta
2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Tujci:

1. decembra.

Pri matki: Willaschek, Sevotsky, Feilhuber, Wolt, Frankl, Schulz, Müller, Handl, Chvala, Feiberger, Mrazek, Kurz z Dunaja. — Fischer iz Prage. — Kreuner iz Škoje Loke. — Philippsohn iz Berolina.

Pri stonu: Löwy, Joksch, Lustig, Thomas, Skolek, Schmidt, Semen z Dunaja. — Zsakula, Fischer iz Budimpešte. — Košmelj iz Ljubljane. — Murnik iz Kamnika. — Jaskić iz Kranja. — Domicelj iz Zagorja. — Pl. Auffenberg iz Karlovega.

Umarit so v Ljubljani:

V deželnih bolnicah:

29. novembra: Jurij Berton, dñnar, 56 let, carcinoma ventriculi.

Meteorologično poročilo.

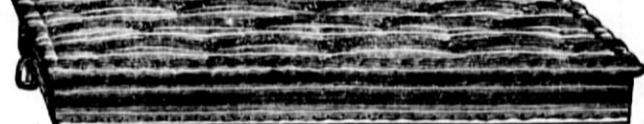
Dan	Čas opera- vovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
1. dec.	1. zjutraj	740.7 mm.	— 28°C	sl. svz.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	740.9 mm.	— 22°C	brezv.	obl.	
	9. zvečer	740.8 mm.	— 18°C	sl. vzh.	jasno	

Srednja temperatura — 8°C, za 2.2°C pod normalom.

Dunajska borza

dné 2 decembra t. l.

	včeraj	— danes
Papirna renta	gld. 97.80	— gld. 97.80
Srebrna renta	97.50	— 97.50
Zlata renta	115.45	— 115.40
5% marčna renta	100.50	— 100.55
Akcije narodne banke	984—	— 983—
Kreditne akcije	315.75	— 315.75
London	119.80	— 119.85
Srebro	—	—
Napol.	9.56	— 9.56
C. kr. cekini	5.68	— 5.67
Nemške marke	58.85	— 58.85
4% državne srečke iz 1. 1854	250 gld.	140 gld. 75 kr.
Državne srečke iz 1. 1864	100	—
Ogerska zlata renta 4%	113	— 30
Ogerska papirna renta 5%	100	— 50
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	124
Zemlj. obč. avstr. 4% zlati zast. listi	118	— 25
Kreditne srečke	100 gld.	192
Rudolfove srečke	10	— 23
Akcije anglo-avstr. banke	120	— 150
Tramway-drustv. velj. 170 gld. a.v..	241	—

10

goldinarjev

stane pri meni en modroc na peresih (Federmatratre). Ti modroci so solidno iz najboljše tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapecirani in močnim platnenim evilhom preoblečeni ter 10—15 let nobenih poprav ne zahtevajo. — Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej natančna mera postelje v notranji luči. — Ako se torej dobi za 10 gld. dober tapeciran modroc na peresih, je pač neumestno kupovati malovredne nadomestke, kateri pravemu nenu, imeti dobro posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapecirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.
Lastnikom hotelov, vil., kopelij in zavodov popust od cene.

Žičaste žimnice za vsako posteljo na vadne velikosti po 8 gld. 90 soldov; z afrikom tapecirane in s evilhom preoblečene po 15 gld. (714—42)

Kdo hoče prirejati dobro kavo, naj kupuje

(967—8)

Ölz'eva kavo.

Olz-eva kava je najboljši in najčistejši prmesek navadni kavi.

Olz-eva kava ne sodržuje niti hrušek, niti repe, niti sirupa.

Dobiva se v vseh specerijskih prodajalnicah.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Razglas.

V sledi odloka vis. c. kr. kmetijskega ministerstva z dné 11. novembra t. l. štev. 19.448, razpisuje podpisani odbor državno stipendijo letnih 300 gld. za kranjskega slušatelja na c. kr. živinodravniškem zavodu na Dunaji.

Prosiliči za to stipendijo naj predloži svoje prošnje, podprte z rojstnim listom, ubožnim spričevalom in spričevali o študiju neposredno, že upisani slušatelji c. kr. živinodravniškega zavoda pa potom vodstva tega zavoda

do 10. decembra t. l.

podpisanim glavnemu odboru.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, dné 23. novembra 1892.

Ivan Murnik s. r.
predsednik.

Gustav Pire s. r.
tajnik.

Dva učenca

se takoj v sprejmata v specerijsko prodajalnico

Jer. Reitz, Ljubljana, Kravja dolina.

(1309—1)

Proti

kašlu in nahodu, osobito dece, proti zasliznuju, bolezni v vratu, želodecu in mehurju priporoča se najbolje

koroški rimski vrelec.

Naravno pristenatočen.

Najfinješa namizna voda. (1270—8)

Zaloga v Ljubljani pri M. E. Supanu.

Malinov sirup.

Pripravlja se prav skrbno s parom iz najčistejših lepodiščih gorskih malinc. Steklonica 1 klg. 65 kr., male steklenice po 35 kr. Na vago po 55 kr. klg. Razpoložja se tudi v pletenih steklenicah po 3/4 klg. malinčnega sirupa pošte teže po 10 klg., po 20 klg., po 40 klg. Stkl. za poskušajo zastonj in franko.

Piccolijeva lekarna „Pri angelju“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Vnanja naročila se proti povzetju svote točno izvršujejo. (59—13)

KARL TILL

Ljubljana, Špitalske ulice 10.

Potezna peresa, tuš, plovec, svinčniki, varovavec za svinčnike, naprave za špičenje svinčnikov, papir za pisma, bronove barve, bronov prašek, usnje in jermen za knjige, karmnova tinta, papir od lepenke, kemična tinta, kineški tuš, kompendije, zavitki, krvuljna črtala, trikoti, poštovanke, gladila, barvne skrinjice, barvni klinčki, peresnice, držala za peresa, peresni nožki, peresni tuli, molitveniki, zlatoškoljke in srebroškoljke, zlata in srebrna tinta, pisala, naprave za špičenje pisal, zeleni volk tekoč. II. (1024)

V Ant. Zagorjanovi trgovini

v Ljubljani, na Kongresnem trgu štev. 7

prodaja se zelo primerna

Miklavževa in božična darila:

Pisarniški in pisemski papir, krasne kasete elegantno vezane

(1313—1)

molitvenike

raznovrstne pisalne in risalne in vse šolske potrebščine. — Kinč za božična drevesca.

Lepe albume, poeziskske knjižice itd.

V zalogi so slovenski koledarji: Stenski à 25 kr., Skladni à 60 kr., Dijaški à 60 kr.

Blago je solidno in ceno.

L. Luser-jev obliz za turiste.

Gotovo in hitro uplavorajoče sredstvo proti kurjim česom, **zuljem** na podplati, petah in drugim trdim praskom kože.

Dobiva se v lekarinah.

Ta obliz dobiva se le v jednej velikosti po 60 kl.

Zabrežljivo izrecno Luser-jev obliz za turiste.

L. Schwenk-a lekarna Meidling-Dunaj. (524)

Pristnega imajo v Ljubljani J. Swoboda, U. pl. Trnkoczy, G. Piccoli, L. Grečel; v Rudolfovem S. pl. Sladovič, F. Haika; v Kamniku J. Močnik; v Celovci A. Egger, W. Thurinwald, J. Birnbacher; v Brezah A. Aichinger; v Trgu (na Koroskem) C. Menner; v Beljaku F. Scholz, Dr. E. Kumpf; v Gorici G. B. Pontoni; v Wolfsbergu A. Huth; v Kranj K. Šavač; v Radgoni C. E. Andrien; v Idriji Josip Warto; v Radovljici A. Roblek; v Celji J. Kupferschmid.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.